

Buitenshuis eten steeds populairder

Buiten verteerd

Voeding is een noodzakelijke uitgavenpost. Huishoudens besteden er gemiddeld 17 procent van het huishoudbudget aan. Een steeds groter deel van dit budget wordt besteed aan eten buiten de deur.

Bijna 17 procent van het huishoudenbudget ging in 1999 op aan voeding. Hiermee is voeding de derde belangrijkste uitgavenpost van huishoudens, na de woning en ontwikkeling, ontspanning en verkeer.

Welvaart

Met de toename van de welvaart in de afgelopen jaren namen de bestedingen van huishoudens ook gestaag toe. In 1980 gaf een huishouden gemiddeld 32 duizend gulden uit, in 1999 was dat 51 duizend gulden. De groei van de uitgaven aan voeding bleef achter bij deze groei van de bestedingen. Het aandeel van voeding in de totale bestedingen nam dan ook af van 22 procent in 1980 naar zeventien procent in 1999.

Het aandeel van voeding in de bestedingen is in de laatste decennia dus afgenomen. Wel werd er in guldens steeds meer uitgegeven aan voeding. Dat geldt niet voor vlees, vleeswaren en vis, waaraan huishoudens minder geld besteedden. In 1980 maakten de bestedingen aan vlees en vis nog 23 procent uit van alle bestedingen aan voeding. In 1999 was dit aandeel gedaald tot vijftien procent.

Hapje buitenshuis

Het aandeel van de uitgaven aan buiten de deur eten en drinken is in de afgelopen twintig jaar juist toegenomen. Maakte deze post in 1980 nog maar vijftien procent uit van ons voedingsbudget, in 1999 ging een kwart van alle uitgaven aan voeding naar een hapje en een drankje buitenshuis. In het totale huishoudbudget neemt het aandeel van de verteringen buitenshuis toe van 3,1 procent tot 4,2 procent.

Aan de basisvoedingsmiddelen aardappelen, groenten en fruit, brood, gebak en meelproducten en zuivelproducten wordt al jarenlang ongeveer een even groot deel van de bestedingen aan voeding uitgegeven. Zuivelproducten lopen wel iets in populariteit terug, van dertien procent in 1980 tot elf procent in 1999.

Schaalvoordelen

Vooraf bij voeding is de invloed van de huishoudomvang op de bestedingen duidelijk. Alleenstaanden eten vaker buiten de deur en geven daarom relatief minder uit aan vlees, aardappelen, groenten en fruit. Ook in tweepersoonshuishoudens wordt relatief veel geld besteed aan verteringen buitenshuis. Grotere huishoudens geven meer uit aan voedingsmiddelen zoals brood en zuivelproducten.

In eenpersoonshuishoudens wordt gemiddeld zo'n vijfduizend gulden per jaar aan voeding uitgegeven. Tweepersoonshuishoudens geven bijna het dubbele uit. Grotere huishoudens – veelal gezinnen met kinderen – geven maar weinig meer aan voeding uit dan tweepersoonshuishoudens. Blijkbaar hebben grote huishoudens schaalvoordelen doordat ze voordeliger kunnen inkopen dan alleenstaanden.

Goede maaltijd

Jongeren onder de 25 jaar besteden bijna de helft (45 procent) van hun voedingsbudget aan verteringen buitenshuis. Dit wordt voor een groot deel besteed in de kroeg. Jongeren geven vijf keer zoveel geld uit aan drank buitenshuis dan ouderen. De oudere leeftijdsgroepen geven hun uitgaven buiten de deur vooral uit aan een goede maaltijd. Het aandeel van de bestedingen buitenshuis

Budgetonderzoek

Sinds 1978 houdt het CBS jaarlijks een budgetonderzoek. Gedurende één jaar worden bij een steekproef van circa tweeduizend particuliere huishoudens gegevens verzameld over bestedingen, inkomsten en kenmerken van het huishouden zoals samenstelling, sociaal-economische categorie van de leden en woonsituatie. Hoofddoel van het onderzoek is het verschaffen van inzicht in het bestedingspatroon van alle huishoudens en van de diverse huishoudtypen. Het bestedingspatroon is een systematisch overzicht in bedragen of in procentuele aandelen van de bestedingen.

De bedragen en aandelen in tijdreeksen zijn niet gecorrigeerd voor inflatie.

is in de oudere leeftijdsgroepen kleiner dan bij de jongeren, terwijl het aandeel van de bestedingen aan gezonde voedingscategorieën, zoals zuivelproducten, aardappelen, groente en fruit, juist groter is. Ouderen geven ook vooral meer uit aan vlees, vleeswaren en vis.

Bestedingsmogelijkheden

Vanzelfsprekend is het huishoudinkomen van invloed op de bestedingsmogelijkheden van huishoudens. Bij inkomenskwartielen zijn de onderzochte huishoudens in oplopende volgorde van besteedbaar huishoudinkomen gesorteerd en in vier gelijke groepen verdeeld. Deze kwartielen geven ongeveer een even groot deel van hun inkomen uit aan voeding (circa 17 procent) ongeacht de hoogte van het inkomen. Dat betekent wel dat huishoudens in het hoogste inkomenskwartiel ongeveer drie keer zoveel geld uitgeven aan voeding als huishoudens in het laagste inkomenskwartiel. De rijkste huishoudens geven in vergelijking tot de armste huishoudens veel meer uit aan verteringen buitenshuis (30 procent tegen 20 procent van de uitgaven aan voeding).

Disco of kroeg

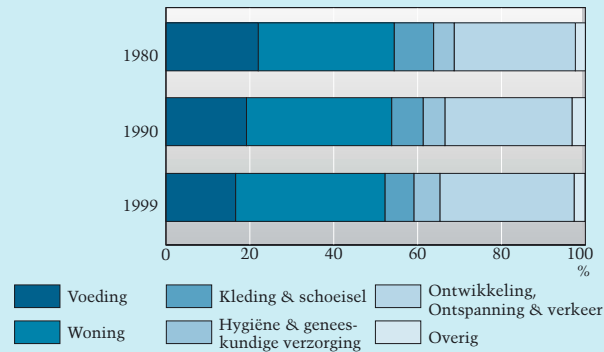
Behalve geld kost voeding ook tijd om te kunnen genieten van de gekochte en klaargemaakte spijzen. Dagelijks besteden huishoudens gemiddeld een uur aan het thuis nuttigen van eten. Het bereiden van het eten kost daarnaast nog een half uurtje per dag. Vrouwen besteden hier meer tijd aan dan mannen. Vrouwen staan gemiddeld bijna drie kwartier in de keuken, mannen een kwartier.

We eten en drinken niet iedere dag thuis. Dagelijks gaat tien procent van de mensen lekker uit eten of brengt een bezoek aan disco of kroeg. Ze zijn daarmee dan gemiddeld een kleine drie uur zoet. ◀

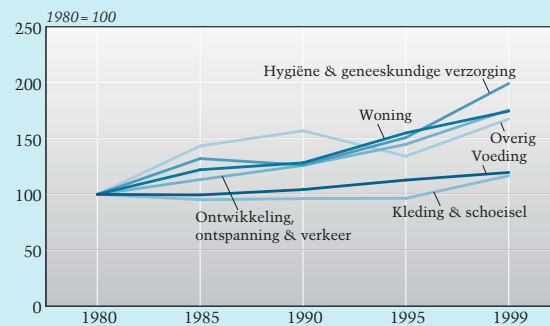
Ingeborgh Hofman, Hub Erkens, Annemarie Boelens

Bestedingen van huishoudens

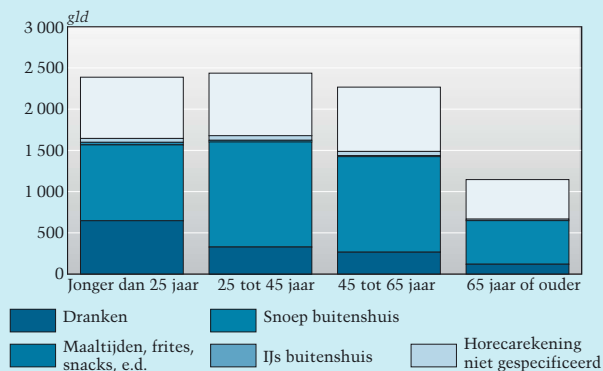
1980-1999

voeding, 1980-1999

voeding naar leeftijd hoofdkostwinner, 1999

voeding naar inkomenskwartiel, 1999

